

Inventering av styrmedel för den cirkulära ekonomin

en bruttolista

Stephen Hinton

Stephen Hinton Consulting

stephenhinton.org

December 2018

VERSION 2 uppdaterad

Om listan

Listan har tagits fram under december månad 2018 av Stephen Hinton. Syftet är att skapa en bruttolista på styrmedel som tillämpas eller är tänkta att tillämpas för att driva den cirkulära ekonomin.

I beskrivning av styrmedlen och kategorisering antas att läsarna har djupkompetens i vissa aspekter och allmänna kunskaper i andra. Ansatsen är att alla ska kunna hitta både gammalt och nytt. Ett försök har gjorts att samla bakgrundsinformation i denna rapport för att underlätta läsning och bearbetning av listan.

Listans språkblandning av engelska och svenska

I bruttolistan används både svenska och engelska för att underlätta uppföljningen av källor och terminologi utan översättningsrisker. Vissa begrepp finns återgivna på båda språken, terminologin har valts för att på smidigast sätt lösa uppgiften. Det verkar som om terminologin används lite olika i Sverige – UK – USA – osv. Rapporten gör inget anspråk på att harmonisera terminologin.

Hur rapporten och listan är uppbyggd

Följ länken nedan för en demonstrationsversion av listan i googledocs

https://docs.google.com/spreadsheets/d/1zBiZ1lpttP1zLg_XIKyA5kp-rNV05Lk5RN8_Zt8nBOK/edit?usp=sharing

Bilden nedan visar första versionen av listan:

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	Styrmedel	Status	Kategorisering	Applicering	Källa	URL	Sida	Nyckelämne	Industri	Värdekedja	Hänvisning lagtext	Anteckningar
1												
2												
3	lagstiftning		Beslutsstöd		Rapport Bortom Tillväxt. KTH	http://www.bortombntil		Generellt	General	Hela		
4	Critical Material Identification	Impl	Beslutsstöd		EU Critical Raw Materials List	http://ec.europa.eu/grow		EU list	General	Hela		
5	Fees/refund on vehicles	Förslag	Pris	Auktoriserade bearbetningsanläggningar	EU CRMs and the Circular Economy	https://publications.europ		EU list	Automotive se	Konsument_avfall		
6	Bilpoolfordonsklassificering	Betänkar	Rättigheter	lokala främjandeåtgärder	SOU 2017:22	http://www.sou.gov.se/w			General	Produkt_användn		
7	ett hyberavdrag (hyra-begagnat-reparat)	Betänkar	Pris	skattereduktion	SOU 2017:22	http://www.sou.gov.se/w			General	Produkt_användn		
8	stöd till kommuner- förebygga avfall	Betänkar	Rättigheter	Användning renhållningsavgift	SOU 2017:22	http://www.sou.gov.se/w	25		General	Konsument_avfall		
9	reglera kommunens avfallsplan	Betänkar	Regelverk	regelverksändring	SOU 2017:22	http://www.sou.gov.se/w	26		General	Konsument_avfall		
10	regeländring produkter	Betänkar	Regelverk	regelverksändring	SOU 2017:22	http://www.sou.gov.se/w	27		General	Konsument_avfall		
11	regelförstärkning, begagnade produkter	Betänkar	Regelverk	stärkning av konsumenträttigheter	SOU 2017:22	http://www.sou.gov.se/w			General	Produkt_användn		
12	certifiering, koder begagnade produkter	Betänkar	Regelverk	stärkning av konsumenträttigheter	SOU 2017:22	http://www.sou.gov.se/w			General	Produkt_användn		
13	vägledning begagnade produkter	Betänkar	Friktion	stärkning av konsumenträttigheter	SOU 2017:22	http://www.sou.gov.se/w			General	Produkt_användn		
14	voluntary introduction of standards	Förslag	Regelverk	SDG and sustainable value chains	EESC PR 48 / 2018	https://www.eesc.europa		Generellt	General	Hela		
15	New legislation	Förslag	Regelverk	SDG and sustainable value chains	EESC PR 48 / 2019	https://www.eesc.europa		Generellt	General	Konsument_avfall		
16	Producentansvar	Impl	Regelverk	Hantering avfall	Bransch organisation	https://www.el-kretser		Generellt	Electrical and	Konsument_avfall	https://www.ri	
17	Producentansvar	Impl	Regelverk	hantering avfall	Bransch organisation	https://www.ftiab.se/		Generellt	General	Konsument_avfall	https://www.ri	
18												

Inventering av styrmedel för den cirkulära ekonomin: en bruttolista

Stephenhinton.org december 2018.

Beskrivning av listans rubriker

Styrmedel

Här ges styrmedlet ett beskrivande namn.

Status på styrmedel

Listan kompletteras med status på styrmedel i följande kategorier:

- Betänkande SOU
- Förslag
- NGO-förslag
- Motion i Riksdagen
- Implementerat

Kategorisering av styrmedel

Listan använder följande klassificeringskriterier för styrmedel:¹

Market-based instruments (MBIs) are policy instruments that use markets, price, and other economic variables to provide incentives for polluters to reduce or eliminate negative environmental externalities. These approaches can be applied in the same way to incentivise material users to adopt circular economy behaviour and reduce waste, reuse, recycle, repair, refurbish or repurpose.

Command and Control: An alternate approach to environmental regulation is a command and control approach. This is much more prescriptive than market-based instruments. Command and control regulatory instruments include emissions

¹ Whitten, S., Van Bueren, M., & Collins, D. (2003, September). An overview of market-based instruments and environmental policy in Australia. In *AARES Symposium*. <https://pdfs.semanticscholar.org/e699/de8291c563c435eb4873d64cdb3c61b3d791.pdf>

standards, process/equipment specifications, limits on input/output/discharges, requirements to disclose information, and audits.

For the purposes of this survey we include command and control even voluntary instruments such as branch standards.

The table below shows examples of the range of instruments.

Market-Based Instruments			Command and Control
Price-based	Rights-based	Market Friction (e.g. Nudging, information and education)	Includes voluntary controls e.g. standards and government goals
Subsidies on e.g. electric cars, solar panels	Exemption from parking fees for electric cars	Public awareness campaigns	Restrictions on use of diesel vehicles in inner cities
Fertilizer taxes	Cap and trade on land emissions Emission Bubbles	Farmer education	Restrictions on land-based emissions
City congestion fees	Entry permits	Public awareness campaigns	Emissions standards for automobiles
Alcohol tax	Rationing	Public awareness campaigns	Alcohol sales restrictions
<p>Research</p> <p>Some institutions include research as a way to incentivize the market. Research includes development, basic research, demonstration, technology and system evaluation</p>			

Applicering

Extra beskrivning om namnet säger för lite om styrmedlet.

Källa

Avsändare följt av URL för källan.

Sida

Sida anges för att underlätta åtkomsten där källan är en lång rapport.

Fokusämnen som prioritet

Om det är uppenbart att ett visst styrmedel är riktat mot vissa ämnen noteras detta i listan. För att konstruera bruttolistan av fokusämnen har följande källor använts:

- EU:s CRM-lista
- Planetary boundaries Co₂, N, P
- Naturvårdsverkets lista av utsläpp från lösningsmedel
 - koldioxid (CO₂)
 - lustgas (N₂O)
 - fluorkolväten (HFCs)
 - perfluorkolväten (PFCs)
 - svavelhexafluorid (SF₆)

Fokusindustrier

EU-rapporten om cirkulär ekonomi och råvaror (Report on Raw Materials and the Circular Economy) identifierar följande prioriterade industrier:

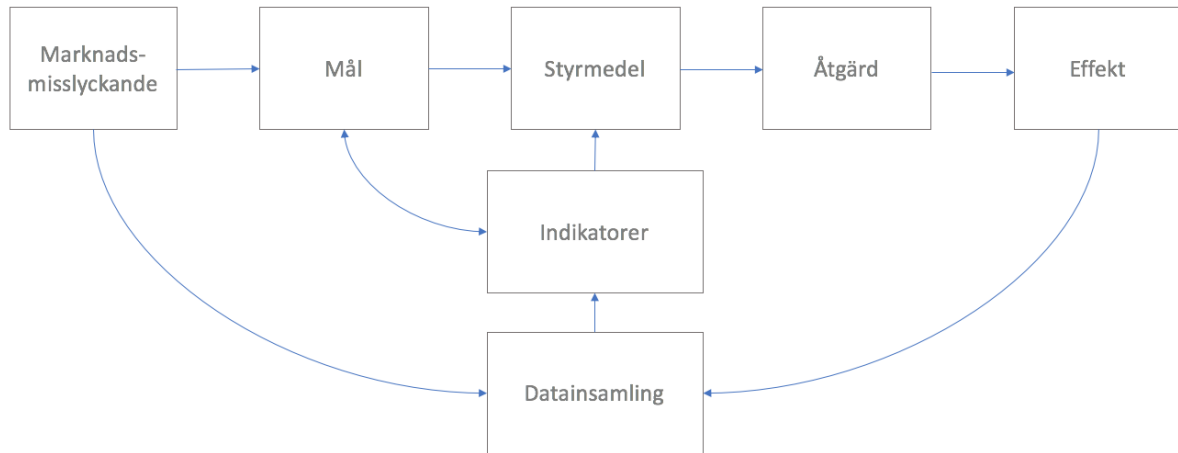
- Mining
- Landfill
- Electrical and electronic equipment
- Batteries
- Automotive sector
- Renewable Energy
- Defence
- Chemicals and Fertiliser
- Listan använder sig av klassificeringen ”general” för övrig industri

Klassificering värdekedjor (supply chains) och punkter där styrmedlet verkar

För att underlätta för delegationen att placera varje styrmedel i sammanhang använder rapporten följande modell över supply chain – från råmaterial till återvunnet/kasserat material.

Svenska (förkortat i databasen)	Engelska
Urvin_bio	Extraction of raw biological material
Urvin_tech	Extraction of raw technical/mineral material
Försäljn_rå	Sale of raw material
Produktion	Production
Försälj_Bearbetat	Sale of processed material, components, manufactured substances
Försälj_B2B	Sales Business to Business (Includes sales of material for recycling)
Försälj_konsument	Sales to consumers (Includes distribution chain producer ->retail outlet)
Produkt_användn	Use of product, operation, including sales as second hand
Reparation	Repair, maintenance
Konsument_avfall	Transfer to waste system by consumer (includes fraction sorting)
Återvinn_avfall	Processing waste so it becomes raw materials (End of waste)
Utsläpp	Emission to ecosystem
Deponi	Landfill

Marknadsmislyckande och styrmedel

I databasen har ett försök gjorts att identifiera vilket marknadsmislyckande styrmedlet ska stimulera marknaden att ändra beteende kring.

I rapporten *Styrmedel mot Miljökvalitetsmål en kartläggning* beskrivs *Marknadsmislyckande* som ett begrepp inom nationalekonomi och beskriver en situation där den fria marknaden inte leder till en optimal resursanvändning i samhället.

I cirkelekonomisammanhang kan det till exempel handla om att utsläpp av näringsämne till ytvattnet sker i större mängd än vad som är gynnsamt för samhället, samtidigt som importerad fosfor riskerar att ta slut. Så länge de aktörer som släpper ut näringsämnena inte har någon direkt kostnad för dessa utsläpp kommer de att släppa ut mer än vad som är optimalt ur samhällets synvinkel. Staten kan då införa styrmedel (till exempel en reglering eller en skatt) som gör att aktörerna ändrar sitt beteende mot mindre utsläpp. Detta kallas i ekonomisk teori för att staten korrigerar marknadsmislyckandet.

Indikatorer

Att mäta och kommunicera är en viktig aspekt av styrmedelsanvändning. Tabellen på följande sida återger EUs ramverk för mätning med exempel på styrmedel (levers i detta fall).

No	Name	Relevance	EU levers (examples)
Production and consumption			
1	EU self-sufficiency for raw materials	The circular economy should help to address the supply risks for raw materials, in particular critical raw materials.	Raw Materials Initiative; Resource Efficiency Roadmap
2	Green public procurement*	Public procurement accounts for a large share of consumption and can drive the circular economy.	Public Procurement Strategy; EU support schemes and voluntary criteria for green public procurement
3a-c	Waste generation	In a circular economy waste generation is minimised.	Waste Framework Directive; directives on specific waste streams; Strategy for Plastics
4	Food waste*	Discarding food has negative environmental, climate and economic impacts.	General Food Law Regulation; Waste Framework Directive; various initiatives (e.g. Platform on Food Losses and Food Waste)
Waste management			
5a-b	Overall recycling rates	Increasing recycling is part of the transition to a circular economy.	Waste Framework Directive
6a-f	Recycling rates for specific waste streams	This reflects the progress in recycling key waste streams.	Waste Framework Directive; Landfill Directive; directives on specific waste streams
Secondary raw materials			
7a-b	Contribution of recycled materials to raw materials demand	In a circular economy, secondary raw materials are commonly used to make new products.	Waste Framework Directive; Eco-design Directive; EU Ecolabel; REACH; initiative on the interface between chemicals, products and waste policies; Strategy for Plastics; quality standards for secondary raw materials
8	Trade in recyclable raw materials	Trade in recyclables reflects the importance of the internal market and global participation in the circular economy.	Internal Market policy; Waste Shipment Regulation; Trade policy
Competitiveness and innovation			
9a-c	Private investments, jobs and gross value added	This reflects the contribution of the circular economy to the creation of jobs and growth.	Investment Plan for Europe; Structural and Investment Funds; InnovFin; Circular Economy Finance Support Platform; Sustainable Finance Strategy; Green Employment Initiative; New Skills Agenda for Europe; Internal Market policy
10	Patents	Innovative technologies related to the circular economy boost the EU's global competitiveness.	Horizon 2020

* Indicators under development

Table 1: Indicators on the circular economy included in the monitoring framework

Bakgrund

Det finns olika typer av marknadsmisslyckanden som kännetecknar den linjära ekonomin, som i sig själv, utifrån idén om cirkulär ekonomi, kan betraktas som misslyckande. Bakgrunden har hämtats från Naturvårdsverkets (se referenslistan).

Linjär ekonomi: Att det finns linjär ekonomi kan anses vara ett misslyckande av marknaden i den mån att naturkapital degraderas på ett sätt som minskar produktivetsnivåer för kommande generationer. Även andra typer av kapital som infrastrukturkapital, till exempel bilar, skulle kunna producera fler transporttjänster om de hade högre nyttjandegrad och längre livslängd.

Externa effekter av linjär ekonomi: Enligt Naturvårdsverkets rapport uppkommer en extern effekt när en aktörs konsumtion eller produktion påverkar en annan aktörs produktion eller konsumtion utan att den drabbade aktören kompenseras. Externa effekter kan vara positiva eller negativa. Ett exempel på en negativ extern effekt är då ett företag förorenar ett vattendrag och därmed försämrar fiske- och badmöjligheterna. Ett exempel på en positiv extern effekt är då en biodlare ställer sina kupor nära en fruktodlars trädgård och därmed ökar fruktodlars skörd till följd av binas pollinering. Om produktionen av en vara har en negativ extern effekt och värdet av den externa effekten inte internaliseras, det vill säga inkluderas i priset, så kommer produktionen att bli större än vad som är samhällsekonomiskt lönsamt. Motsvarande gäller för en positiv extern effekt, det vill säga att produktionen av varan riskerar att bli lägre än vad som är önskvärt ur samhällets perspektiv.

För kollektiva varor:

En linjär ekonomi använder kollektiva varor på ett sätt som lastar över kostnader eller effekter till samhället utan att kompensera för det.

När det gäller den cirkulära ekonomin är vattnet och luften kollektiva varor, utan klart definierade ägare. Detta innebär att alla kan använda dem men ingen tar enskilt ansvar för att en cirkulär hantering upprätthålls. Någon som förbättrar de cirkulära förutsättningarna för en kollektiv vara får inte ersättning motsvarande

förbättringens värde. Någon som försämrar varans cirkularitet får inte heller betala priset för detta. Detta är anledningen till att naturkapital inte förvaltas på ett hållbart sätt utan degraderas eller förstörs.

För privatägda varor:

Vid användning: En cirkeleekonomi förutsätter att det privatägda föremålet inte skapar negativa externa effekter för övriga samhället. Ett cirkulärt förhållningssätt till naturkapital förutsätter att det värde som naturkapitalet skapar som en del av den kollektiva varan naturen i stort inte försämras väsentligt.

Vid kassering: En cirkeleekonomi förutsätter att det privatägda icke förnybara materialet överlämnas till en annan ägare eller återgår till att vara en kollektivvara. En marknadsmisslyckande är när icke förnybara material går till deponi eller återvinning och i princip blir oanvändbart eller dyrare att använda än ny utvunnet material.

Hänvisning lagtext

Många styrmedel hänvisar till förankringen i lagen eller andra dokument. Där det gick att identifiera hänvisning ges det i denna kolumn.

Anslag

I dessa poster anges på ett enkelt sätt hur styrmedlet finansieras. Om det är uppenbart att kostnaden läggs på varans/tjänstens pris anges ”konsument”.

Källor

- SOU
- Svensk-författningssamling
- EU regulations <https://publications.europa.eu>
- EU directives <https://publications.europa.eu>
- Styrmedel på plats
- OECDs PINE database
- Nordiska Ministerrådet
- Författningsförslag inklusive skattelagstiftningen
- Förslag till anslag för att finansiera åtgärder
- Internationella Tankesmedjor
- Rom-Klubben
- NGO
 - Swedish Sustainable Economy Foundation
 - World Wildlife Fund
 - Naturskyddsföreningen
 - Green Alliance UK
 - World Circular Economy Forum
 - Baltic Action Plan

Sökning på ”styrmedel” och ”cirkulär ekonomi” på Riksdagens webbplats gav ett antal motioner där styrmedel och cirkulär ekonomi förekom. Databasen har inlägg från motioner som rör just styrmedel för förändring mot det cirkulära. I vissa fall har *efterfrågan* på styrmedel tagits med i listan då marknadsmisslyckanden och eftersökta åtgärder har klargjorts i motionen.

Dokument & lagar (649 träffar)

styrmedel cirkulär

Relevans Datum Nummerbeteckning

Styrmedel för att förebygga uppkomst av avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi >

Kommittédirektiv 2016:3

... Det övergripande målet är att nå en mer resurseffektiv och **cirkulär** samhällsekonomi. Rätt utformade **styrmedel** har stor potential att på ett kostnadseffektivt sätt bidra till att de uppsatta målen på miljöområdet kan nås. Sådana **styrmedel** kan gynna miljöanpassade produkter och tjänsters introduktion på existerande eller nya marknader. ...

2016-01-14

Utredning om ekonomiska styrmedel för el- och värmeproduktion inom EU ETS och ekonomiska styrmedel för avfallsförbränning >

Kommittédirektiv 2016:34

... Regeringen har tillsatt en utredning om **styrmedel** för att förebygga uppkomst av avfall i syfte att främja en **cirkulär** ekonomi dir. 2016:3 Regeringen arbetar också på andra sätt för att öka materialåtervinningen i avfallshanteringen. Rätt utformade skatter och andra ekonomiska **styrmedel** har stor potential att på ett kostnadseffektivt sätt bidra till att uppfylla de uppsatta målen på miljöområdet. ...

Befintliga studier

Undersökningen fann tidigare inventeringar av styrmedel i miljöområdet:

Ekonomiska styrmedel inom miljöområdet - en sammanställning, Naturvårdsverket

Rapport 5333 · november 2003 ([länk](#))

Styrmedel för att nå miljö kvalitetsmålen En kartläggning, Naturvårdsverket Rapport

6415 · oktober 2012 ([länk](#))

Denna rapport innehåller en övergripande kartläggning av styrmedel som styr mot Sveriges miljö kvalitetsmål. En del insikter om styrmedel för en cirkulär ekonomi återfinns i rapporten.

Nyckeldokument

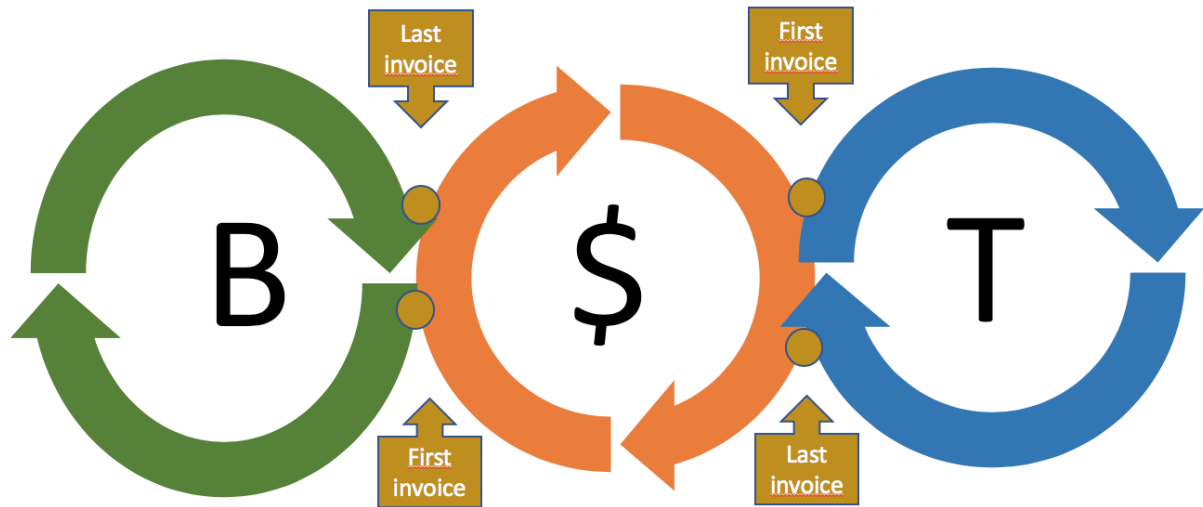
Följande skrifter verkar utgöra fundament för hur olika instanser ser möjligheterna med den cirkulära ekonomin

- EU [Closing the loop - An EU action plan for the Circular Economy](#)
- KTH [Framtiden bortom BNP tillväxt](#)
- SOU [Från värdekedja till värdecykel - så får Sverige en mer cirkulär ekonomi](#)
SOU 2017:22

Inventering av styrmedel för den cirkulära ekonomin: en bruttolista

Stephenthinton.org december 2018.

Tre kretsar

Diagrammet ovan visualiserar hur pengar, biologiska näringsämnen och tekniska ämnen cirkulerar. Undersökningen har inriktats på samtliga tre kretsar: det biologiska, tekniska och det monetära. Ansatsen här är att det inte kan uteslutas att styrmedel behövs för alla tre och att pengarna kan ha en förändrad roll både som styrmedel och som betalningsmedel i en cirkeleekonomi.

Excel-databas

Bruttolistan görs i Excel/kalkylark vilket gör den:

- Sökbar på en mängd olika sätt och typer av variabler
- Lätt att ändra om det visar sig att fler kriterier eller andra kriterier behövs
- Exporterbar till andra verktyg, kanske för senare användning

Terminologi

CRM Critical Raw Materials

The EU maintains a list of Critical Raw Materials identified as raw materials which reach or exceed thresholds for both economic importance and supply risk, based on historical data.

EU Directive

A **directive** is a legal act of the **European Union** which requires member states to achieve a particular result without dictating the means of achieving that result. It can be distinguished from regulations, which are self-executing and do not require any implementing measures.

[Source: Directive \(European Union\) - Wikipedia](#)

[https://en.wikipedia.org/wiki/Directive_\(European_Union\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Directive_(European_Union))

EU Regulation

A **regulation** is a legal act of the **European Union** that becomes immediately enforceable as law in all member states simultaneously. **Regulations** can be distinguished from directives which, at least in principle, need to be transposed into national law.

[Source: https://en.wikipedia.org/wiki/Regulation_\(European_Union\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Regulation_(European_Union))

Statens offentliga utredningar (SOU)

Innan regeringen lägger fram ett lagförslag tillsätts ofta en särskild utredare eller en kommitté, som får i uppdrag att utreda en viss fråga. Resultatet kallas betänkande och publiceras i serien Statens offentliga utredningar, SOU.

Departementsserien och promemorior (Ds)

Regeringen kan utreda en fråga inom Regeringskansliet. Slutsatser och förslag kan sedan publiceras i Departementsserien (Ds). Ibland publiceras de i Regeringskansliets promemoriaformat.

Inventering av styrmedel för den cirkulära ekonomin: *en bruttolista*

Stephenthinton.org december 2018.

Sveriges Rikes Lag (SFS)

Svensk författningssamling (SFS) är en kronologisk sammanställning av lagar och förordningar som utgör Sveriges författning. Riksdagen beslutar om lagar och de utfärdas därefter av regeringen, som också fastställer förordningar. En förordning kan till exempel innehålla tillämpningsregler för myndigheter avseende en viss lag.

Då en lag utfärdas eller en förordning fastställs, publiceras den i Svensk författningssamling. Författningen får då ett eget SFS-nummer, som består av året för utfärdandet följt av ett kolon (:) samt ett löpnummer som tilldelas i kronologisk ordning alltefter utfärdandet.

Även lagändringar får egna SFS-nummer, eftersom en lagändring i sig är en lag. Den redan existerande lagen behåller dock sitt ursprungliga SFS-nummer även efter ändringen. När en lag har upphävts är det möjligt att införa en ny lag med samma namn men alltid med ett nytt SFS-nummer. (Källa Wikipedia)

Referenser

Ekonomiska styrmedel inom miljöområdet – en sammanställning ISBN: 91-620-5333-7, **Naturvårdsverket** november 2003: ([Länk](#))

Styrmedel för att nå miljö kvalitetsmålen En kartläggning. **Naturvårdsverket** 2012. Rapport 6415. ([Länk](#))

Sociala värden av skogen, Skogsstyrelsen, 2018. ([Länk](#))

Rapporten summerar statliga styrmedel och andra verktyg som finns i skogssektorn för skogens sociala värden.

Emergency Climate Plan, Club of Rome, 2018 ([Link](#))

Styrmedel och ersättningsmodeller för kollektiva nyttigheter, **Jordbruksverket**: 2005 https://issuu.com/jordbruksverket/docs/ra05_14b

Jordbruksverkets Miljööversyn, 2007:14

<https://www.issuu.com/jordbruksverket/docs/131018125646-d84b581d5e8e429289b56d88bbb10175/76>

Inventering av styrmedel för den cirkulära ekonomin: en bruttolista
Stephenhinton.org december 2018.

Översikt med utdrag från databasen

Styrmedel som uppmuntrar till bilpool	
Bilpoolsfordonsklassificering	SOU 2017:22
Kriterier för bilpool	V-Riksdagsmotion
Kommunala trängselskatter och miljöavgifter	
Lagändring kommunens markhänvisning	

Styrmedel inom transport		
Pris	Friktion	Lagar/regler
Kommunala trängsel-skatter och miljöavgifter	Bilpoolsfordonsklassificering Kriterier för bilpool	Lagändring kommunens markhänvisning för bilpool
Miljöklassbränsle med differentierad skatt	Labelling of vehicles recyclable material	Slutdatum försäljning fossilt drivna bilar
Förmånsbeskattning tjänstebilar	Offentlig investering i kollektiva transportlösningar	EU Directive type approval vehicles (Design för Recycling)
		Bilfria stadskärnor och större zoner

Mål som styrmedel	Organisation
Skogsbruket arbetar för god miljöhänsyn genom målbilder	Skogsstyrelsen
Etappmål för att minska de konsumtionsrelaterade utsläppen av växthusgaser	V-Riksdagsmotion
Mål om minskning av utsläpp från transportsystemet	V-Riksdagsmotion
Styrmedel matchade till miljömål	Förslag Naturvårdsverket

Styrmedel som riktar sig till hela produktionscykel		
Styrmedel	Typ	Organisation
Auditing and labelling program	Friktion	www.origingreen.com Ireland
Mineral accounting systems	Friktion/regelverk	The Dutch Government MINAS Mineral Accounting system
Ecodesign legislation of Energy appliances	Friktion/regelverk	EU Directive
ISO-Series	Friktion	International Standards <i>can</i> be applied to circular economy
Klassning av produkters livscykelprestanda	Friktion	Förslag från Energimyndighetens strategier
Ethos of stewardship for companies	Friction	Proposal by the UK Green Alliance
Combine voluntary and legislated standards towards SDGs in supply chain	Friction /Rules combined	EU Proposal

Styrmedel för att uppmuntra alternativ till kassering	
Ban on single use plastic	EU Directive
Reparationsavdragen	Rut och Rot
Regelförstärkning begagnade produkter	SOU
Hyberavdrag (hyra-begagnat-reparation).	SOU 2017:22
Förlänga livslängden för elektroniska produkter	V-Riksdagsmotion
Fler mål inom cirkulär ekonomin	WWFs förslag
Certifiering, koder begagnade produkte	SOU 2017:22

Styrmedel som riktar sig mot kassering/produktens sista fas	
Ban the incineration of recyclables	European Resource Efficiency Platform (EU)
Incentivise waste reduction and high-quality separation by consumers	European Resource Efficiency Platform (EU)
Extended producer responsibility: producers have responsibility for end-of-life management,	European Resource Efficiency Platform (EU)
Landfill tax	European Sustainable Phosphorus platform

Avancerade marknadsbaserade styrmedel (MBI)		
Styrmedel	Källa	Anteckningar
Carbon Dividend, progressive	Canadian Carbon Tax	Dividend paid to citizens made instrument popular. Tax will rise until goal reached.
Evidence of effectiveness of incentives	European study of vehicle taxes and purchasing behaviour	
Phase out fossil fuel subsidies	UNFCCC proposal	Studied deeply by OECD
Environmental services or emissions reduction marketplace.	Development of credit certification criteria and a trading clearing house system are underway with the States of Vermont and Wisconsin.	Paying for eco-system services as replacement for technical processing
Offset credit stacking	Köp av fler ekosystemtjänster från samma instans. Undersöks i USA samt OECD	
Product levy - fee on extraction	General proposal including from Green Alliance	Levy can be distributed to citizens as dividend. Proposed by Swedish Sustainable Economy Foundation in Nordic Council reports
Cap and Trade	e.g. the EU ETS	

THE EDGE: Nyttänkande		
Medel	Text	Källor
Ekobyar	Ekobyar i Sverige och resten av världen uppvisar många kännetecken på den cirkulära ekonomin: återföring av allt organiskt material till jordbruk, småskalig lokal energiproduktion, delningsekonomi, låga nivåer av fossilbränsle m.m.	GEN the Global Eco-village Network
Basinkomst (UBI)	Ett garanterat belopp skulle hjälpa medborgare att överbrygga omställningen från dagens ekonomi till den cirkulära – inklusive nödvändiga ändringar i innehåll i arbetet och jobb.	Folkomröstning i Schweiz bl.a.
Progressiva avgifter på ämnen som förorenar eller är kritiska	Avgift vid inträdet i ekonomin samt vid utträdet – en avgift som höjs regelbundet och betalas till medborgarnas skattekonto (som Kanadas koldioxidskatt) ter sig verksamt för dessa ämnen. Avgifter finansierar delvis basinkomst.	https://www.theglobeandmail.com/canada/article-canadas-carbon-tax-a-guide/ https://www.clcouncil.org/
Certifikat för köp av ekosystem-tjänster	Tjänster som vattenrening, grundvatten påfyllning, minskning av näringsämnen i vatten med mera skulle kunna utföras av naturen istället för industri och betalas genom finansiella instrument.	
The Preston model of Anchor Institutions	Large institutions, including government and municipal organizations, take the lead using public procurement.	https://www.preston.gov.uk/thecouncil/the-preston-model/preston-model/
Germany: Free public transport	We are considering public transport free of charge in order to reduce the number of private cars. Letter to European Commission.	(Link)